

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10

N:o 11
Marraskuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

37. vuosikerta 1932

KUSTAA AADOLFIN MUISTO 1632—1932

Tänä vuonna marraskuussa vietetään koko sivistyneessä maailmassa Suomen ja Ruotsin yhteisen kuninkaan Kustaa Aadolfin muistoa arvokkailla juhlilla. Sillä tänä vuonna marraskuun 6 päivänä on 300 vuotta kulunut hänen kuolemastaan.

300 vuotta sitten oli Saksassa vaikea aika. Oli syttynyt sota, julma sota, joka kesti 30 vuotta. Monet kansat ja kansojen ruhtinaat sekaantuivat tähän sotaan. Toisella puolen taisteli katoollinen kirkko, jota Rooman paavi johti, toisella puolella oli uskonpuhdistuksen omaksuneet valtiot. Rooman paavi ei voinut suvaita, että Lutherin puhdistama usko pääsi yhä useampien Saksan valtakuntien uskonoksi ulottuen Alpeilta etelässä aina Itämereen asti pohjoisessa. He olivat hyljänneet katoollisen uskon ja liittyneet evankeliseksi kirkkokunnaksi. Rooman kirkko aikoi nyt sodalla voittaa nämä kansat ja heidän maansa takaisin itselleen. Alppimaissa ja myöskin Itävallassa, Böhmissä ja Baijerissa alkoi evankelisten kristittyjen vainoaminen sekä niitten maasta karkoitus, jotka eivät antaneet itseltään riistää uskoaan. Evankeliset ruhtinaat ja valtiopäivät seurasivat aluksi tapahtumia varsin rauhallisesti. Olivatpa he vielä riitaisiakin keskenään, joten he eivät ryhtyneet mihinkään ratkaiseviin toimenpiteisiin. Heidän heikot vastustamisyrityksensä kukistettiin piankin. Nuoren keisarin ja Baijerin herttuan —

molemmat kiivaita katoollisia — joukot etenivät voitokkaina pohjoista kohti merenrantaan saakka. Evankelisten saksalaisten asema näytti varsin peljättävältä. Rooma riemuitsi. Silloin, hädän ollessa suurimmillaan tuli odottamaton apu. Avun toi *Kustaa Aadolf*, Suomen ja Ruotsin yhteinen kuningas. Hän oli ryhdiltään kuninkaallisen komea mies, voimakaskasvuinen, säihkyväsilmäinen, kellertävähiuksinen, hyväsydäminen, mutta myöskin päättäväinen ja rohkea, ja ennenkaikkea oli hänellä vuorenluja usko ja lapsellinen luottamus Jumalaan. Ja hänen esimerkkinsä vaikutti myöskin hänen satureihinsa. Hänen johtamansa sota-armeija oli vallan erikoinen. Hänen soturinsa eivät ryöstäneet, eivätkä varastelleet, heidän ei kuultu kiroilevan. Sen sijaan nähtiin heidän aamuin ja illoin, sekä ennen taisteluun lähtöään seisovat kädet ristissä, paljastetuin päin rukoi Levin sydämin ja huulin sekä hartain mielin kuulevan sotilaspastorin heille puhumaa jumalansanaa. Tästä johtui armeijan erinomainen sotilaskuri, kuolemaa halveksiva rohkeus ja jalomielisyys vihollisia kohtaan.

Tämän armeijan mukana kulki Kustaa Aadolf Pommerista läpi Saksan aluksi ensin hitaammin ja varovaisemmin, koskapa ei oikein uskaltanut luottaa kaikkiin saksalaisiin ruhtinaksiin, joitten kanssa hän oli liitossa. Niinpä hän ei esim. voinut estää vihollispäällikkö Tillyä surkeasti ryöstämästä ja

polttamasta Magdeburgin kaupunkia. Mutta sen jälkeen eteni Kustaa Aadolf voitokkaasti ja nopeasti läpi koko Saksan Rhein- ja Tonavavirroille saakka. Jopa toivottiin, että hän vaikeudetta voittaisi vihollisen viimeisen varustuksen, Wienin, keisarin kotikaupungin. Uskottiin heti sen jälkeen rauhan palaavan maahan. Mutta silloinpa tapahtui tuho. Marraskuun 6 päivänä 1632 syntyi ankara taistelu Lützenin kentällä, Leipzigin kaupungin lähellä. Vihollisjoukot, joita johti etevä keisarillinen sotapäällikkö Wallenstein, olivat asettuneet lujiin asemiin. Seurasi kauhea voimain mittely. Siellä ja täällä nähtiin ruotsalaisten ja „Hakkapeliittain” (niin kutsuttiin suomalaisia sotureita 30 vuotisessa sodassa, kun he sotiessaan huusivat: „hakkaa päälle”) horjuvan. Silloin ratsasti kuningas itse taistelurintamalle. Mutta pian vihollisen luoti sattui häneen ja hän putosi kuolleena hevosen selästä taistelutantereele. Päällikkö kaatui. Mutta silloin kuohahti Suomen ja Ruotsin soturien veri, he taistelivat kuin hurjat ja voittivat. Uskonpuhdistuksen suojelija Kustaa Aadolf oli kuollut, mutta hänen kuolemansa avulla pääsi uskonpuhdistuksen aatteet ja opit voitolle Saksassa, protestanttisuuden pesäpaikassa. Sotaa kesti vielä monet pitkät ja ankarat vuodet Kustaa Aadolfin kuoleman jälkeen, mutta hänen kuolemansa ja Lützenin taistelu ovat tuottaneet uskonvapauden kansoille. Sankarin ruumis tuhoutui, mutta hänen henkensä elää.

Kun taistelu Lützenin kentällä loppui ja kuoleman hiljaisuus levisi yli maan, pyysi kuolleen kuninkaan ratsupalvelija muutamia talonpoikia mukaansa, jotka kuljettivat metsästä muistoksi suuren kivimöhkäleen sille paikalle, missä suuri kuningas oli heittänyt henkensä. Tämä kivi oli pitkät ajat ainoana muistomerkkinä Lützenin kentällä. Mutta v. 1832, kun 200 vuotta oli kulunut Kustaa Aadolfin kuolemasta, perustivat hänen muistoaan siunaavat evankeliset kaikista maista *suuren rahaston*, jonka varoilla avustetaan hajallaan asuvia protestantteja, joilla ei ole varaa rakentaa itselleen kirkkoja eikä palkata pappejaan eikä muutoinkaan ylläpitää seurakuntaelämäänsä. Tästä rahastosta on esim. viime aikoina avustettu Venäjällä asuvia evankelisten kristittyjen kirkollista toimintaa.

Ruotsin kansallismuseossa on yleisön nähtävänä täytettynä se hevonen, jolla Kustaa Aadolf ratsasti kuoleman hänet kohdatessa. Samoin on nähtävänä ne alus- ja päällysvaatteet, ja aseet, jotka hänellä oli päällään kuolettavan luodin sattuessa.

K. V. KOSKELA

Syyskuun 30 p:nä kuoli Tampereella puuseppä *Kaarlo Vihtori Koskela* ikävän tapaturman uhrina. Tieto hänen äkkinäisestä kuolemastaan teki Tampereen k.m. yhdistyksen jäseniin ja ystäviin maseutavan vaikutuksen. Kaarlo Koskela oli syntynyt Toholammilla helmikuun 14 p:nä 1889 maanviljelijän poikana. Käytyään Oulun kuuorojenkoulua 8 vuotta ja ollen sen ensimmäisiä oppilaita, harjoitti hän vuosina 1911–1913 ammattia Kuopion puuseppäkoulussa. Tässä koulussa hän oli parhaimpia oppilaita saaden palkinnon. Hän toimi siten puuseppänä kotipitäjässä, Kokkolassa ja viimeksi Tampereella, kunnes nykyisenä työttömyysaikana joutui väliaikaisesti Valtion lentokentän työmaalle. Kaarlo Koskelassa menetti Tampereen k.m. yhdistys yhden valistuneimmista ja velvollisuudentuntoisimmista jäsenistään. Luonteltaan luotettavana ja suorana hän oli kuulunut yhdistyksen johtokuntaan varapuheenjohtajana ja viimeksi sihteerinä 6 vuotta. Mainittakoon, että vainaja oli toiminut Tampereen Kuuromykkä-Urheilijat-seuran esimiehenä useita vuosia ja järjestänyt Tampereella maata käsittäviä kuuorojen urheilukilpailuja. Ahkeraa ja uhrautuvaista vainajaa jäi kaipaamaan vaimo Sylvi, synt. Lagerström, ja 2 poikaa.

Lokakuun 9 p:nä kätkettiin Tampereen hautausmaalla haudan lepoon Kaarlo Koskelan maalliset jäännökset. Omaisten esittämän laulun jälkeen astui haudan ääreen vainajan veli pastori Ahti Koskela toimittaen ruumiinsiunauksen ja kohdistuen kauniita lohduksen sanoja surevalle perheelle. Seppeleitä laskivat omaisten lisäksi m.m. seuraavat: Tampereen kuuromykkäinyhdistys, Tampereen Kuuromykkä-Urheilijat, Valtion lentokentän työtoverit, Saara ja Kaarlo Hellén, ynnä ystävät ja tuttavat.

K. V. Koskela

Lokakuun 16 p:nä pidettiin Tampereen kuurojenyhdistyksessä surujuhla Kaarlo Koskelan muistolle. Koskelan perheen tarjoaman kahvin jälkeen esitti nti Eva Halme tilaisuuteen sopivan virren. Samoin nti Rauha Pitkäniemi (kuuleva) laulun „Laulu kaikuu“. Yhdistyksen puheenjohtaja ja monet jäsenet ilmaisivat surunsa Kaarlo Koskelan äkillisen poismenon johdosta sekä lausuiivat kunnioituksensa hänen muistolleen ja osanottonsa vainajan perheen suruun.

JOHTAJA UUNO KAHMAN

60-vuotispäivä

Kuten aikaisemmin on lehdessämme kerrottu, täytti Kuopion kuuromykkäinkoulun johtaja, maisteri Uuno Kahma, kesäkuun 14 p:nä 60 vuotta.

Yöllä kävi juhlijaa tervehtimässä kuuromykkäinkoulun opettajista muodostettu tilapäinen sekakuoro, jota johti opettaja Oskari Hiekkala ja joka lauluillaan sai jo uneen vaipuneen merkkipäivän viettäjän hereille ensimmäisiä onnittelevia kuulemaan.

Päivällä saapui johtaja Kahman asuntoon koulun opettajakunnan lähetystö, johon kuuluivat opettajat Elsa Marttinen, Ida Dahlström ja Oskari Hiekkala. Viimemainittu piti puheen, jossa viittasi aluksi siihen, miten vaikeata ja kärsivällisyyttä kysyvää kuuromykkäinopetus on. Sen vuoksi onkin syytä korostaa johtaja Kahman elämän työn merkitystä, sillä parhaat vuotensa hän on uhrannut kovaosaisten kuuromykkäin hyväksi, vaikka hän nuorena maisterina olisi saattanut valita jonkin paljoa helpommankin alan. Lopuksi puhuja ojensi johtaja Kahmalle opettajakunnan lahjana kattolampun ja kimpun ruusuja. Tämän jälkeen esittivät 60-vuotiaalle Kuuromykkäin- ja Sokeainopettajain Liiton keskushallituksen onnittelevat opettajat Oskari Hiekkala, Elsa Marttinen ja Veikko Lehvä antaen hänelle komean rhododendran. Puheessaan rouva Marttinen mainitsi johtaja Kahman jo toisen kerran olevan opettajaliiton keskushallituksen toimihenkilönä, jollaiseksi hän tietorikkaana ja asiaharrastavana miehenä onkin hyvin sovelias. Vaikka nykyinen tiukka aika vaikeuttaa keskushallituksen työskentelyä, niin voidaan kuitenkin luottaa siihen, että se ja sen puheenjohtaja koettavat tehdä parhaansa saadakseen ainakin tulevaisuutta silmälläpitäen parannuksia aikaan sekä kuuromykkäin- että sokeainopetuksen aloilla. Kuopion Kuuromykkäinyhdistyksen lähetystönä johtaja Kahmaa onnittelevat opettaja Elsa Marttinen, rouva Henriika Hämäläinen ja neiti Hilda Kauppinen, joka puheessaan julkatoi kuuromykkäin kiittolisuuden päivänsankarille

hänen heitä kohtaan osoittamastaan avuliaisuudesta. Yhdistyksen puolesta neiti Kauppinen ojensi johtaja Kahmalle kukkia ja hopeiset muistilehtiön kannet omistuskirjoituksineen. Muutamin sanoin johtaja Kahma kiitti kaikkia mainittuja lähetystöjä. Pitkin päivää kävi johtaja Kahman luona lukuisia muita onnittelevia lahjoineen ja kukkineen, m. m. eräiden Kuopion kaupungin yhdistysten ja virkakuntain edustajia, joista mainittakoon Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kuopion osaston johtokunnan puheenjohtaja, maaherratar Kylli Ignatius. Yllämainittujen lisäksi oli vielä lahjoja m. m. omaisilta upea laiskanlinna, kuopiolaisilta ystäviltä hopeinen kolmihaarainen kynttilänjalka ja VIII:n luokan oppilailta pari sieviä kynttilänjalkoja. Sähkösanomin olivat onnitelunsa esittäneet m. m. päätoimittaja Koskimies, toimitusjohtaja Jäntti, prof. Klemetti, prof. Äimä, kansliapäällikkö Rautavaara, pankinjohtaja Wegelius ja ratatirehtööri Kala.

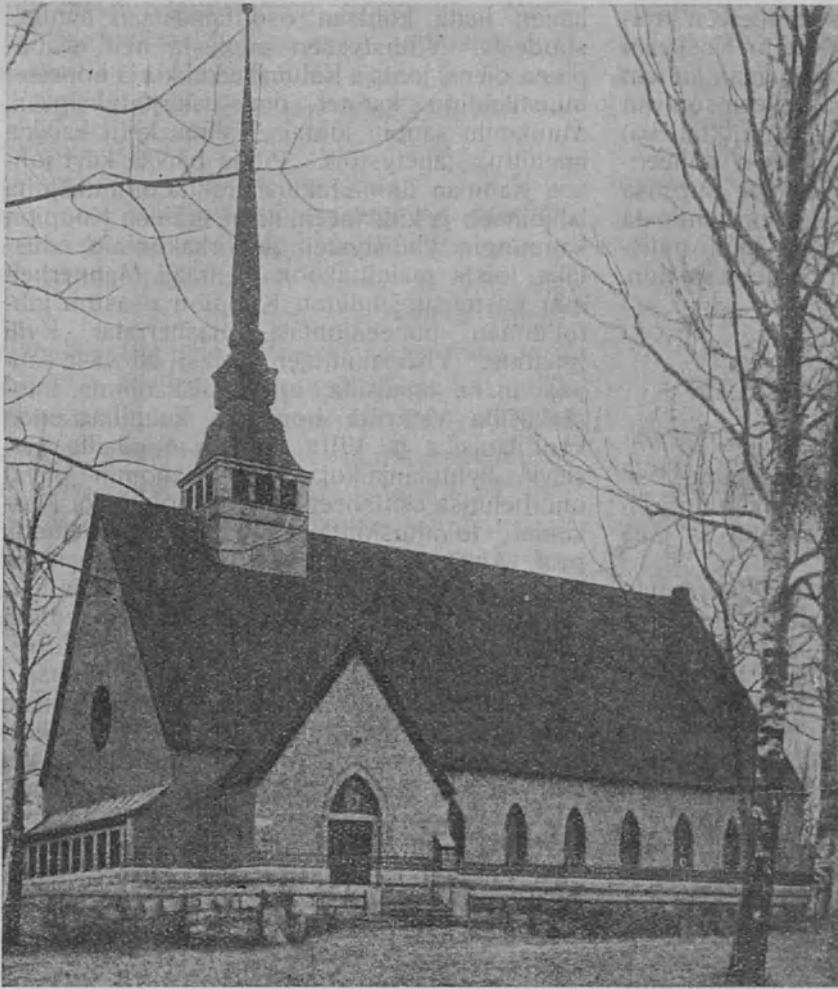
Illalla kokoontui johtaja Kahman asunnon avarat suojat täyteen kaupunkilaisia merkkipäivää viettämään. Pankinjohtaja V. Hirvensalo piti leikillisen puheen ojentaan lopuksi johtaja Kahmalle entisen „Jukolan Veljekset“-nimisen yhdistyksen puolesta tuoreen, hyvätuoksuisen kylpyvastian, joka ”vastikään oli taitettu Impivaaran rinteeseen nuoresta koivikosta”. Rattoisasti ilta kului talon antimia nautittaessa myöhälle kesäyön hämärään saakka. V. L.

AHVENANMAA

Kuurot ovat kouluikäydessään oppineet tietämään, että Itämeren ja Pohjanlahden välillä oleva saaristo on nimeltään Ahvenanmaa, joka kuuluu Suomen valtakuntaan.

Ahvenanmaan muodostaa yhteensä noin 6,500 saarta, suurempia ja pienempiä. Ja näillä saarilla asuu kaikkiaan noin 27,000 ihmistä, joiden äidinkieli on ruotsi. Ruotsinmaasta eroittaa ahvenanmaan n. 50 km levyinen Ahvenanmeri, syvä ja saareton. Suurimmat ja tunnetuimmat saaret ovat: Jomala, Hammarland, Eckerö, Finström, Geta, Saltvik, Sund, Lumparland, Vårdö; Lemland, Kumlinge, Brändö, Föglö, Sottunga ja Kökar.

Maaperä on vuorista. Punervaa graniittikiveä on runsaasti. Korkein vuori on 132 metrin korkuinen. Ilmasto on lauhkea, lämpöisempi kuin Suomessa. Kasvullisuus on runsas. Siellä kasvaa harvinaisiakin kasveja. Siksi nuoret kasvitieteen tutkijat matkustavat Ahvenanmaalle kasveja etsimään, tutkimaan ja keräämään. Kansa puhuu kaunista ruotsinkieltä. On tavalista, että nuoret miehet ja naiset Suomesta

Marianhamin kirkko

menevät kesäksi Ahvenanmaalle ruotsia oppimaan. Tämän saariryhmän luonto on erittäin kaunista. Korkeat kalliot nousevat jyrkkinä merestä. Rannoilla kasvaa tuuhea lehtimetsä. Joka puolelta ympäröi meri, joka tunkeutuu syvinä salmina, lahtina ja selkinä sisämaahan. Talot eivät ole suuria eikä komeita, vaan ovat siistit sisältä ja hyvin ulkoa katsoenkin rakennetut. Ahvenanmaan ainoa kaupunki on Marianhamina Jomalan pitäjässä, 7 km sen kirkolta. Kaupunki on pieni, meren ympäröimänä, mutta sillä on kaunis puisto ja harvinaisen kauniit näköalat joka puolelle. Kesällä asuu siellä paljon kesävieraita, varsinkin ruotsinmaalaisia. Kaupungissa on suuri yhteiskoulu, valtion rakentama. Kaupungin uusi ja pieni kirkko on erittäin sievä. Sen on eräs kaupungin asukkaista omilla varoillaan rakennuttanut ja lahjoittanut kaupungille. Tässä kirkossa m.m. Ahve-

nanmaan kuurot kokoontuvat jumalanpalveluksiinsa. Kirkon yhteyteen on rakennettu seurakuntasali, jossa hengellisiä kokouksia, pyhäkoulu, ompeluseuroja y.m. seurakuntaelämän kehittämistä tarkoittavat kokoukset pidetään. Marianhaminassa ei nykyään asu useampia kuin yksi kuuromykkä. Jomalan pitäjässä sensijaan asuu 3 kuuroa. Gustaf Sarlinilla ja hänen vaimollaan on oma koti eräässä kylässä. Sarlin ei ole syntynyt Ahvenanmaalla, vaan on siirtynyt sinne kauan sitten Suomesta. Hän on käynyt suomenkielisen koulun Turussa, mutta on oppinut käyttämään ihmeteltävän hyvin ruotsinkieltäkin, niin että tulee hyvin toimeen. Ammatiltaan on hän räätäli. Jomalan pitäjä ulottuu hyvän matkaa sisämaahan päin. Vasemmalle Jomalasta on *Hammarlandin* pitäjä. Siellä ei ole luonto niin kaunis kuin merenrantapitäjissä. Maa on tasaista ja hyvin viljeltyä. Siellä asuu kaksi kuuroa veljestä *Gustaf* ja *August Hansson* perheineen. He ovat pikkutilallisia ja kumpikin kovia maanviljelijöitä, jotka hyvin tulevat toimeen. Ahvenanmaan läntisin pitäjä on *Eckerö*, jossa on paljon kaunista ja historiallisesti muistorikasta. Eckerön eroittaa

Marianhamin kirkko sisältä

Hammarlandista kaunis salmi *Marsund*. Ja Eckerön länsirannalla aukenee avara, siintävä meri, jonka rantoja ei näy. Pitäjän suurin kylä on *Storby*, josta on valtavan kaunis näköala Ahvenanmerelle. Kylässä asuvat pitäjän kuurot *Einar Erikson* rouvineen ja *Hinnerjoelta* Suomesta neljäntäkymmentä vuotta sitten Eckeröön muuttanut, Jyväskylän koulun käynyt kuuromykkä nainen *Maria Vahala*, hänkin siis suomenkielinen. *Storby* on kesällä täynnä kesävieraita. Melkein kaikissa taloissa on huoneet vuokrattu heille. Asuupaheita vanhassa postitalossakin, joka on kaksikerroksinen, kauan sitten rakennettu, suuri tiilinen rakennus. Sen kautta kulki ennen vanhaan Suomen ja Ruotsin välinen posti. Siltä paikalta pakeni Ruotsin ja Suomen voitettu armeija sotavuonna 1809 Ruotsiin.

Kerrotaan että pakenevan sotajoukon johtaja von *Döbeln* seisautti hevosensa ja loi viimeisen kaipaavan silmäyksensä Suomeen päin lähellä rannikkoa olevalta *Singnildskärinsaarelta*. Hänen oli vaikeaa jättää Suomi venäläisten käsiin. Mainittu saari on aikoinaan nähnyt monia sotaisia retkeilyjä. Sen nimi mainitaan jo *Kustaa Vaasan* aikaisissa asiakirjoissa.

Finströmin pitäjä on Ahvenanmaan keskellä.

Maisema Kōkarista

Se on „saarivaltakunnan“ ehkä tärkein ja huomatuin paikkakunta. Se on Ahvenanmaan sivistyksen vanhin kehto. Siellä rovasti von *Knoring-vainaja* pani alulle jo viime vuosisadalla Ahvenanmaan koululaitoksen. Siellä on m.m. kansanopisto, joka on väestön sydäntä lähellä. Siellä on *Grelsbyn* „kuninkaankartano“, jossa Suomen ja Ruotsin viimeinen yhteinen kuningas *Kustaa IV Aadolf* kesällä v. 1808 vietti hovineen muutamia viikkoja. Mainita sopii, että *Grelsbyn* vanhassa kuninkaankartanossa nykyisin asuu hra *Viljam Lindeman*, joka on kuuro. Ei kaukana *Lindemannista* asuu pitäjän toinen kuuro *Linnea Läsp*. *Finströmin* pitäjässä on tiheään rakennettu kylä, *Godby*, erittäin kauniilla paikalla meren salmen *Färagsundin* varrella. Se on keskuspaikka kauppaliikkeineen, sairaaloineen, lääkärintasuntoineen, laivasiltoineen jne. *Saltvikin* pitäjä on *Finströmistä* pohjoiseen päin. Tämäkin pitäjä on luonnonkauneudestaan tunnettu. Ympäröivä meri työntyy monien pitkien ja kauniiden salmien kautta kaikkialla näkyviin. Lahtien rannat ovat mitä kauneimmat. Siksi liikkuu *Saltvikissa* kesällä paljon matkustajia, turisteja. Siellä on korkeita vuoria, joilta on hurmaavat näköalat yli laajojen seutujen. *Ornaldsklint* *Saltvikissa* onkin Ahvenanmaan korkein paikka. Maa on myös hyvin viljeltyä, sen pellot ovat viljavimmat ja sen maa hedelmällisin. Monet *Saltvikin* taloista ovat historiallisesti muistorikkeitä. Leskirouva *Svibergson* on pitäjän ainoa aikaihminen kuuromykkä. Hänen miehensä kuoli muutama vuosi sitten. Olemme kuulleet, että eräässä talossa olisi 3 pientä kuuroa lasta, jotka jo ovat pyrkimässä Porvoon kuurojenkouluun.

Ahvenanmaan pohjoisin pitäjä on kauneista sisäjärvistään ja erinomaisesta puutarhaviljelyksistään tunnettu *Getan* pitäjä, jonka komeilta

Finströmin kirkko

uo
aa

Purjehdusseuran maja Marianhaminassa

kukkuloilta pohjoisessa on laaja näköala merelle kaikkiiin ilmansuuntiin. Getan vuorten korkeimmalle kukkulalle on pystytetty kivipatsas, johon on kaivarettu lause: „näe Jumalan luonnossa“. Getan kylän talot ovat hyvin viljellyt ja hyvin rakennetut. Getan vuorten toisella puolella, jossa meren kallioisella rannalla asuu kuuromykkä *Ester Arenius* hiljaista, yksinäistä elämänsä suuren luonnon keskellä.

Sundin pitäjän rajojen sisällä on noin v. 1300 luvulla rakennettu Ahvenanmaan linnoitus *Kastelholma* kuninkaankartanoineen, joka ennen vanhaan oli koko seutukunnan keskipisteenä. Tähän vanhaan linnan järjestetään nykyään museo. Kastelholman linnan vanhat seinät tietäisivät kertoa monia muistoja menneiltä suuruuden ajoilta. Niinpä vielä tänäkin päivänä voi matkailija käydä katsomassa sitä huonetta, jossa Suomen ja Ruotsin kuningas Eerikki 14 oli vankina. *Sundin* kirkonkylä on Ahvenanmaan kaunein seutu. Syystä sanotaankin sitä Ahvenanmaan Neapeliksi. Koko pitäjän alue on harvinaisen kaunista. Eräs paikkakuntalainen onkin sanonut, että *Sundin* luonto on paikoitellen vieno ja hento kuin morsian hääpäivänään. *Sundin* pitäjässä on myös vanha, rappeutunut linnoitus *Bomarsund*. Venäläiset alkoivat rakentaa sitä v. 1830. Sotavuonna 1854 se antautui viholliselle ja räjäytettiin ilmaan. *Sundissa* ei ole nykyään kuuromykkiä.

Lemland on merikapteenien kotimaa ja sen monen monilla saarilla kasvaa runsaasti tuuheita lehtipuumetsiä sekä harvinaisia kasveja. *Lemlandin* asukkaat harjoittavat paljon merenkulkua. *Lemlandista* oli kotoisin kuuro neiti *Aina Mattson*, Ahvenanmaan kuurojen „johtaja“, joka huolehti heidän asioitansa ja oli heidän neuvonantajansa. Pari vuotta sitten sairastui hän tautiin, joka lyhyessä ajassa katkaisi hänen nuoren elämänsä. Häntä muistelevat kohtaloverinsa kiittolisuudella

Lemlandin rinnalla on pieni *Lumparlandin* pitäjä, joka on kääntöosillalla yhdistetty edelli-

seen. Rikastunnelmaisista, sieviä maisemia on sielläkin runsaasti. Kuuroja ei siellä ole.

Värdö lukemattoman monine saarineen on oikea tyypillinen saaristoseurakunta. Siellä harjoitetaan jo vanhoista ajoista saakka paljon merenkulkua ja laivanrakennusta. *Värdön* pitäjässä ei ole paljon historiallisia muistoja, mutta tiedetään, että siellä „Ison-vihan“ jälkeen neuvoteltiin rauhasta Ruotsin ja Venäjän kesken. Siltä ajalta on vielä niitä rakennuksiakin jäljellä, joissa rauhanneuvottelijat kokoontuivat. Eräällä *Värdön* saarella asuu nuori Porvoon koulunkäynyt kuuro neiti *Adele Ekman*. Hänen ei ole helppo kulkea Marianhaminaan kuurojen kokouksiin, mutta

hän on niin reipas, ettei kova myrskykään häntä estä lähtemästä liikkeelle. Sellaisia ovat Ahvenanmaan nuoret naiset.

Föglö on vilkasliikkeinen luotsiasema (*Degerby*), jonka salmen läpi kulkevat kaikki suuremmat laivat Ruotsiin. Kaunis seutu. Runsaasti kesävieraita. Siellä asuu m.m. kuurot veljekset *Sundblom* perheineen. He ovat käsitöläisiä ja rohkeita purjehtijoita. He ovat palinkintojakin saaneet purjeveneellään.

Kökar on tavattoman yksinäinen, karusaarinen pitäjä kaukana merenselällä. Sen kalliorantoja huuhtelee alituinen aallokko, joskus peloitavan ankara. *Kökarin* asukkaat ovat kalastajia ja merenkävijöitä. Muita virkamiehiä ei *Kökarissa* asu kuin pappi. Mutta ei juuri kukaan pappikaan ole jaksanut monia vuosia *Kökarin* yksinäisyyttä kestää. Saarella on kuitenkin eräs harvinaisen historiallinen muistomerkki, luostarin rauniot. *Kökarissa* on joskus kauan sitten ollut luostari ja kirkko. Sen lattian alle on haudattu niin kuuluisa mies kuin kaikkien pohjoismaiden luostarien yhteinen johtaja *Stefan Larsson*. Hän kuoli Juutinmaalla Tanskassa, mutta hänen ruumiinsa tuotiin *Kökariin* haudattavaksi. *Kökarista* on kotoisin nuori reipas ja eteenpäin pyrkivä kuuro poika *Albert Petterson*, Porvoon koulun läpikäynyt, joka on mennyt opintojaan jatkamaan Manillan kuurojen kouluun Tuhkolmaan. Hän oppii siellä myös kaiverusta ja maalausta Meri kasvattaa rohkeita, reippaita, vaaroja ja vaikeuksia pelkäämättömiä nuorukaisia.

Kumlingen pitäjässä taisteltiin v. 1808-09 vuotisen Venäjän ja Ruotsin välisen sodan viimeisiä taisteluita. Siellä asuu äskettäin *Pietarsaaren* kuurojenkoulusta päässyt kuuro neiti *Sally Grönvall*.

Kuuromykkäin Jo 1

valmistuu marras-
Kii ruhtaka

ivälissä.
maan!

Ruotsista ja Suomesta, joissa kokeneet ja tarmokkaat urheilujohtomiehet ohjaavat liiton asioita monta vuotta. Trondheimissa oli aikomus järjestää Norjan mestaruuskilpailut 13/8 mutta sattuneesta syystä ne jäivät pitämättä. Siellä saatiin pystyyn uudestaan muodostettu liiton hallitus seuraavasti: puheenjohtaja Hj. Otnaes, sihteeri B. Baardsen, rahastonhoitaja J. Ankile, jäsenet Lunde-Johansen ja C. Carlsen. — Toivomme, että uudet liiton johtohenkilöt pystyvät ripeään ja tulokselliseen toimintaan.

SYKSYN KILPAILUSATO

Hämeenlinnan kaupungin urheilukentällä Tarmon jäsenten välisen 10-ottelun suoritus aloitettiin viime syyskuun 13—23 p.

V. Kaurela voitti toisen kerran vuodeksi eteenpäin Kultakeskus O. Y:n lahjoittaman kiertopalkinnon 6,129,790 pisteellä.

Kaurelan yksityiset tulokset: 100 mtr 12,2. Kuula 12,35. Korkeus 160 cm. Kiekko 35,89. Pituus 5,73. 400 mtr 55,7. 110 aidat (korkeat aidat) 19,1. Seiväs 300 cm. Keihäs 47,88. 1500 mtr 4,58,6. I. Valtonen sai 4,293,710 pist. 100 mtr 13,4. Kuula 9,85. Korkeus 155. Kiekko 27,82. Pituus 5,32. 400 mtr 58,3. 110 aita 21,9. Seiväs 2,55. Keihäs 39,14. 1500 mtr 4,54,5.

Turkulainen k.m. urheilija kunnostautunut. Paavo Palmu on viime kesänä ahkerasti harjoittanut urheilua ja ottanut osaa useihin urheilukilpailuihin sekä Turussa että muualla, esimerkiksi Salossa ja Hämeenlinnassa kuulevien joukossa ja saanut I—III palkintoja. Hän on saavuttanut kesän ja syksyn aikana hyviä ennätyksiä seuraavasti: 3,000 m juoksussa 9,34 sek. 1,500 m 4,19,9, 1,000 m 2,47, 800 m 2,9,9, 400 m 58,7 ja seiväshypyssä 300 cm vaikka harjoituksissa 3,20 cm. Hän kuuluu „Toverit“ urheiluseuraan.

K. K.-U. Hei pojat, teille olisi iloinen uutinen, nimittäin Kuopion Kuuromykkä-Urheilijain pojille, anteeksi herroille tietysti! Kultaseppä P. Happonen on lahjoittanut seurallemme aika hopeapokaalin ja siitä nyt saatte, pojat — eikä kun herrat — kilpailla tulevana talvena. Kysymys on 10 km murtomaahiihdosta Puijon „itsemurha“ laduilla.

Ensimmäinen kilpailu pidetään helmik. alkupäivinä, niin että alkaapas nyt panna töpinäksi harjoittelun kanssa. Kukahan nyt ensimmäiseksi korjaa, „tuopin“ ja saa nimensä ikuistetuksi sen kylkeen? Allekirjoittanut ei uskalla mainita nimiä, koska pelkää saavansa kaikki toiset kimpuunsa, jos heidän kuntonsa aliarvioidaan. Ja siihen ei, herra paratkoon, allekirjoittaneella „heikompana astiana“, ole laisinkaan halua! Lisää ensikerralla. *Mila.*

PUHETTA JA PAKINAA

Aika kulkee, vuodet vierii. Muistissamme virkosi taas jotain menneiltä vuosilta. Kukaan ei arvaa, mitä muistamme ja jos sanomme, mitä muistamme, niin jokainen väittää muistaneensa sitä samaa itsekin. Se on vanha, mutta yhä mielenkiintoinen se kuuromykkäin jatko-opistohanke. Vilahti aivoissamme: mitä merkitsee tällainen kaamea vaihtelo? Siitähän ei ole näkynyt taas pitkään aikaan mitään tämän lehden palstoilla. — Joko ymmärretään mistä on kysymys?

— Jo ymmärretään.

— Hyvä! Pyydämme kunnian saada jatkaa. Kuopiossa jatkokursseilla 1930 käsiteltäessä tätä jatko-opistokysymystä oli enemmistö saapuvilla olleista kohtalotovereista sitä mieltä, että heille olisi perustettava jatkokoulu esim. yliopisto ihan heti. Kaikki olivat innoissaan. Naiset itkivät ja miehet hyppivät. Opettajat puhuivat ja kuurot viittasivat. Se oli hälinää ja liikettä. Me vain emme hätäillyt. Nyt on kai meidän vuoro nostaa päätä. Sopiikohan se?

Asia on mielestämme niin että siitä pitäisi jonkun kirjoittaa Kuuromykkäinlehteen mihin suuntaan asia tällä hetkellä kulkee. Joko kuurojen yliopisto pian avaa ovensa? Odotamme henkeä pidättäen vastausta.

Vilkaisemme ympärillemme olemmeko turvassa ja nyt vasta kun huomaamme olevamme turvassa, uskallamme pakista siitä sellaisesta ammattikoulusta, jossa opetettaisiin puusepiksi, suutareiksi, rääätäleiksi ja hm — maamiehiksi. — Aijai, että puhuimme taas tyhmyyksiä. Sehän on niin vanhanaikaistakin ja semmoiset koulut ovat jo vuosia sitten lakanneet. — Ajat muutuvat ja sen mukana myös ihmiset.

Puhutaan sitten viisaita. Yliopisto meidän on saatava. Me tahdomme olla älykkäitä. Jokainen vastaa: Niin. Me tahtoisimme sanoa jotain oikein kaunista ja sydäntäliikuttavaa sen k.m. yliopiston puolesta, vaikka emme ole mainittua oppilaitosta nähneet emmekä siis tunne sen kannattavaisuutta ja opetusmuotoa.

Sitten vielä pälkähti päähämme uusi viisas ajatus. Olemme siinä luulossa, että se tuottaa monelle sanomatonta iloa, mutta muutamille myös surua ja huolien ryyppyä. Se on rehellisesti sanottuna että jos k.m. perustaisivat nyt heti tanssikoulun esim. valtion varoilla. Mitähän tästä viisaat sanovat? *Nilli.*

OPINTORETKI PORRASSALMELLE

Viime syyskuun 8 päivänä teki Mikkelin kuuromykkäinkoulu opintoretken Porrassalmelle, jonka rannoilla taisteltiin kuuluisa Porrassalmen tappelu 12—13 p. kesäkuuta 1789.

Mikkelin kuurojenkoulun oppilaat huvimatalla Porrassalmella

J. K. Palomaa

Porrassalmi on matala ja kapea salmi 8 km. etelään päin Mikkelin kaupungista. Sinne mentiin autoilla oppilaat osaksi kävelivät ja osaksi ajoivat kuorma-autolla, jonka Suur-Savon Osuuskunta oli luovuttanut koulun käytettäväksi, opettajat menivät vuokra-autolla. Kauniin ilman vallitessa tultiin perille ja alettiin keittää kahvia Seuraintalossa, jonka suuressa pihassa leikittiin. Kahvit suurine vehnäpullineen juotiin Seuraintalon avarassa salissa. Ulkona pihalla, metsän rinteillä ja salmen rannalla opetettiin oppilaille uusia sanoja ja asioita. Sitten kokoonnuttiin Porrassalmen sankarien muistopatsaalle, joka sijaitsee korkealla harjulla salmen lähellä. Siellä pidettiin oppilaille puhe Porrassalmen tappelusta. Puhe pidettiin puhe- ja sormi-viittomakielellä. Oppilaat ymmärsivät hyvin ja olivat tyytyväisiä, kun saivat uusia tietoja.

Aika kului nopeasti opintoretkellä. Ja vihdoin lähettiin paluumatkalle ja saavuttiin onnellisesti kanpunkiin.

Porrassalmi

TURUSTA MIKKELIIN

Johtaja A. I. Savolaisen kuoltua on Mikkelin kuurojenkoulun v.t. johtajaksi nimitetty Turun kuurojenkoulun opettaja J. K. Palomaa. Hän ryhtyi toimeensa lukuvuoden alussa. Lehtemme lukijat tietävät, että johtaja Palomaa on erikoisen suurella innostuksella hoitanut ei ainoastaan opettaja-tehtäviään koulussa, vaan on hän myös alttiisti antautunut koulunkäyneitten kuu-

rojen yhdistyselämää ja valistusharrastuksia tukemaan ja ohjaamaan. Monet vuodet on hän ollut Turun k.m. yhdistyksen puheenjohtajana ja johtanut sen kulkua sekä tyvenessä että myrskyssä. Mainittakoon vain tässä hänen osuutensa Turun kuurojenyhdistyksen „oma koti“ rahaston kokoamisessa, esitelmäpäivien toimeenpanossa y.m., josta kaikesta Turun seudun kuurot häntä kiittävät. Kiitollisuuttaan osoittivat he m.m. esitelmäpäiväin päättäjäisissä Turussa, josta toisessa paikassa lehteämme mainitaan. Lehtemme, joka aina on saanut osakseen joht. Palomaan arvokasta apua, pyytää onnitella uskollista avustajaansa uuteen virkaan ja toivoo, että Mikkelissäkin löytyisi aiheita kirjoittamiseen maamme kuurojen luettavaksi, joitten kehitystä ja vakavaa valistusta hra Palomaa aina on harrastanut.

KUUROMYKKÄIN VALISTUSPÄIVÄT TURUSSA

Syyskuun 17—19 päivänä pidettiin Turun kuuromykkäinyhdistyksen toimesta Turun ja sen ympäristön kuuromykkäin valistuspäivät, jotka järjestyksessä olivat XIV:t. Ne alkoivat lauantaina. Yhdistyksen huoneustoon, joka on Yliopistonkadun 6:ssa oli kokoontunut yli sata osanottajaa. Valistuspäivät avasi hra J. K. Palomaa puhuen kuuromykkäin pula-ajan suhteesta heidän valistustyöhönsä, jota on edelleen tehtävä, sillä se on tärkeä tekijä kuuromykkäinkin elämässä.

Esitelmiä pidettiin useita eri aloilta. Niitä pitivät rovasti H. Nyberg Helsingistä Ruotsin ja Suomen kuninkaan Kustaa Adolfin 300-vuotismuiston johdosta, jota vietetään ensi marraskuun 6 p:nä ja Suomen eri uskonnollisista suunnista. Rouva Ida Ylén Hämeenlinnasta esitelmöi hyvästä kodista, Jaakko Ilkasta ja Mikael Agrikolasta sekä esitti kertomuksen:

Mikä on suurinta elämässä. Hra A. Jokelainen Helsingistä esitti olympialaisten kisojen historiaa ja hra K. Lehtinen niiden nykyistä asemaa kansainvälisellä kilpailukentällä. Hra J. Olander piti esitelmän kanainhoidosta, jonka jälkeen osanottajat tekivät opintoretken Suomen Munan-Vienti-yhtiön suureen kanalaan, jossa näytettiin ja esitettiin kolmatta tuhatta kanaa. Hra S. Seppälä esitelmöi parista Ruotsin kuuromykkäin esikoulusta. Hra J. K. Palomaa Mikkelistä kertoi viime kesäkuussa Skandinavian maihin tekemästään opintomatkasta, esittäen Osloon lähellä Nordstrandissa sijaitsevan Norjan kuuromykkäin "Hjemmet för döve"-kodin, jonka on perustanut lahjarahoilla pastori C. Svendsen v. 1898. Kodissa on 50 apuutarvitsevaa kuuromykkää, joista 12 on samalla sokeaa. Toinen esitelmä koski pastori Svendsenin viime vuonna perustamaa kuuromykkäin maatalouskoulua, joka on Tönsbergin kaupungin lähellä ja kolmannessa esitelmöitsijä esitti Frederician kaupungin lähelle äskettäin perustetun kuuromykkäin maanviljelyskoulun. Hra B. Kaski piti esitelmän ajattelemisen taidosta ja hra J. Lehtimäki keisari Napoleonista. Jumalanpalveluksen valistuspäivien osanottajille piti rovasti H. Nyberg tšekäläisessä kuurojenkoulun juhlasalissa, jonka koulun johtaja oli luovuttanut käytettäväksi.

Valistuspäivien yhteyteen oli myöskin järjestetty illanvietto omine ohjelmineen ja kuuromykkäin urheilukilpailut, jotka pidettiin Urheilupuistossa. Ne oli järjestänyt heidän urheiluseuransa Valpas, joka niissä jakoi voittajille palkinnot.

Nämä onnistuneet kuuromykkäin valistuspäivät lopetettiin puheella, jossa korostettiin niiden tarpeellisuutta kuuromykkäin. Lopuksi piti johtaja E. J. Pesonen kauniin ja mieleenpainuvan rukouksen, toivottaen Korkeimman siunausta valistuspäivien osanottajille.

Tietoja kotimaasta

Riihimäellä pidetään jumalanpalvelus kuuromykkäin suunnotaina 20 päivänä marraskuuta klo 12 seurakunnan jumalanpalveluksen loputtua.

Hämeenlinnassa vietetään pikku-joulua joulukuun 11 p:nä klo 12 tyttölyseolla.

Lahjoituksia. Mikkelin Säästöpankki on kunnioittaakseen viime toukokuussa kuolleen innokkaan säästöpankkimiehen ja pidetyn kuuromykkäinopettajan Aaro Iivari Savolaisen muistoa lahjoittanut muistorahastoksik Mikkelin kuuromykkäinkoululle 1000 mk.

Tähän johtaja A. I. Savolaisen muistorahastoon on rouva A. Savolainen lahjoittanut 5000 mk.

Uskollinen talousapulainen saanut kunniamerkin. Merikarvialta kotoisin oleva kuuro Helmi Ala-

grund on palvellut uskollisesti rovasti Troberg-vainajan ja hänen leskensä, rovastinnan perheessä 10 vuotta. Uskollisuutensa ja ahkeruutensa palkinnoksi on hän viime lokakuun 16 p:nä saanut Suomen Talousseuran kunniamitalin ja kirjelman. Kunniamitali annettiin perhejuhlassa rovastinna Trobergin kodissa Särkisalon (ent. Finbyn) pitäjässä, johon oli kutsuttu Helmi Alagrundin kuurot toverit palkkakunnalla. Rovastinna Troberg on antanut kiitoslauseen Helmille uskollisuudesta, ja ahkeruudesta sekä taitavuudesta ompelemissa, kankaankutomisessa ja kaikissa taloustöissä.

Helmi Alagrund

Kuopion Kuuromykkäinyhdistys piti tavanmukaiset avajaisensa 18 p:nä syysk. Puheenjohtaja puhui aluksi yhdistyksen tarkoitusperistä kuurojen henkisen ja aineellisen hyvän edistämiseksi. Nykyaikana, raskaana pulara-aikana jolloin vallitsee aineellinen hätä, on myöskin tullut eräs toinen hätä: Henkinen hätä. Ihmissieli on käynyt rauhattomaksi ja hermostuneeksi; meidän olisi puhdistettava mielemme kaikesta pahansuopuudesta ja pikkumaisesta riidanhalusta. — Puhe oli erittäin opettava, antaen sangen paljon itsetutkiskelun ja ajattelun aihetta.

Käsiteltiin eräitä asioita, jotka johtokunta oli aikaisemmin valmistanut. M. m. eräitä ompeluseuraa koskevia asioita. Ompeluseura kokoontuu joka keskiviikkoilta klo 19—21. Suotavaa olisi, että mahdollisimman monet jäsenet „vaivautuisivat” tuon parin tunnin ajan työskentelemään yhdistyksen hyväksi, eivätkä jäisi pois kaikenlaisten pikkuesteiden takia. —

Maaseutulaiset kuulema ovat valitelleet sitä, ettei yhdistys järjestä huvitilaisuuksia. No, nyt voitte hypätä ilosta. Yhdistys järjestää sellaisen, vieläpä maksuttoman, ainoastaan kahvista on pulitettava pari markkaa. Kun savolaisilla — lieneekö muillakin — on vapaaviikkona marraskuun ensimmäinen viikko, on tämä illanvietto kuurojenkoululla lauantaana marraskuun 5 p:nä klo 6 (18). Ohjelmasta mainittakoon esitelmä, runo, kertomus pari hauskaa ilveilyä, „pikavalokuvaa” y. m. Lopuksi leikkä tietyksi. Siis Pohjois-savolaiset, alkää unohtako saapua Kuopioon marraskuun 5 p:ksi huvittelemaan ja tapaamaan toisianne, illanviettoon varsinkin, kun sisään-pääsy on vapaa! Kuopiolaiset, tunnetusti sukkelina, pitävät kyllä huolen hauskuuttamisesta. Siis näkemiin marrask. 5 p:nä. *Mila*

Jäähyväisillanvietto Mikkelissä. Mikkelin kuuromykkäinkoulun opettajakunta järjesti 7 p. lokak. jäähyväisillanvieton paikkakunnalta poismuuttavalle rouva *Anna Savolaiselle*. Tilaisuudessa puhui opettaja Meri Kahva opettajakunnan puolesta kunniavieraalte, joka vastasi hänelle kohdistettuihin sanoihin.

Jäähyväisjuhla. Maanantaina syyskuun 19 p:nä järjestettiin Turun esitelmäpäivän yhteydessä jäähyväisjuhla yhdistyksen monivuotiselle puheenjohtajalle johtaja *J. K. Palomalle*, joka nyt muuttaa pois paikkakunnalta. Kun johtaja Palomaa saapui juhlaan, piti yhdistyksen varapuheenjohtaja E. Savisaari puheen kiittäen häntä monivuotisesta työstä yhdistyksen hyväksi ja rouva A. Rantanen ojensi hänelle kuuromykkäin yhteisen muistolahjan, hopeapaisen kävelykepin. Johtaja Palomaa vastasi kiittäen huomaavaisuudesta. Tarjottiin kaikille kahvia leipineen.

Jäähyväisjuhlaan oli kirjapaino Oy. Surduksen johtokunta 25. 10. 32 kutsunut eroavan puheenjohtajan hra *E. Wangelin*. Juhla vietettiin kirjapainon huoneistossa

vaatimattomilla illallisilla, joiden kuluessa pidettiin puheita, esitettiin laulua sekä puheita että äänettä (viittomilla). Hra Wangel, joka piakkoin muuttaa täältä Englantiin, sai muistoksi painon henkilö-kunnalta tinaisen tuhka-astian ja johtokunnan jäseniltä ja painon johdolta yhteisesti hopeisen paperiveitsen ja saksen koteloineen, omistuskirjoituksella. Hän on ollut erittäin pidetty henkilö keskuudessaamme.

50 vuotta täytti rva Mimmi Peltomäki toukokuun 31 p:nä Tampereella. Mimmi Peltomäki on käynyt Jyväskylän kuuromyökkäinkoulun elevant opettajan Helena Luoma-vainajan oppilaana. Vaikka hän kävi koulua vain 3 vuotta, on hän osannut tarmokkaasti ja säästävästi hoitaa kotiansa ja perheensä, ollen avioliitossa Iivari Peltomäen kanssa. Heillä on 2 täysi-ikäistä poikaa.

Iivari Peltomäki täytti myös 50 vuotta syysk. 21 p:nä. Peltomäki on Mikkelin kuuromyökkäinkoulun entinen oppilas ja työskentelee kaupungin ulkotöissä. Syyskuun 15 p:nä vietti yllämainittu parikunta Peltomäki hopeahäänsä. He saivat merkkipäivänsä johdosta paljon lahjoja ja kukkia omaisiltaan, ystävilta ja tuttavilta. Hopeahääpari tarjosi syysk. 17 p:nä vierailleen yhdistyksen huoneustossa kahvia, virvokkeita ja hedelmiä. Tilaisuudessa pidettiin puheita juhliville 50 vuotiaalle Mimmi ja Iivari Peltomäelle, m.m. Taavi Anttila puhui lämpimästi sisarelleen uhrautuvaisuudesta ja rakkaudesta.

Oskari Louttu 60-vuotias

Isäntä Oskari kävi Turussa 3 vuotta koulua ollen neiti Sahlbergin oppilas.

Puhe, pidetty maanviljelijä Loutun 60-vuotispäivänä. „Kun tulee se, mikä on täydellistä, katoaa se, mikä on vaillinaista“ I kor. 13: 10.

Täydellistä ei ole mikään maailmassa. Silloin oli kaikki täydellistä, kun Luoja alussa loi maailman täydelliseksi. Syntiinlankemuksen kautta tuli maailma vaillinaiseksi.

Nyt me olemme syntisiä. Ja syntisinä ihmisinä me saamme hyvinkin useasti kokea elämän vaillinaisuutta. Kuitenkin suuri ilon aihe on ihmisille se, josta Johannes kirjoittaa: „Hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet, ja armoa armosta.“ Se on vaillinaisuutta, kun me syntiset emme kykene millään tavalla itse saavuttamaan sitä täydellisyyttä, jota Jumala meiltä vaatii, sanoessaan: „Olkaa pyhät, niinkuin minä, teidän Jumalanne, olen pyhä“. Jumalan pyhää lakia emme voi pitää. Ja näin olemme vailla sitä täydellisyyttä, jota Jumala meiltä laissaan vaatii. Mutta Jumalalle kiitos! Hän on Poikansa sovintokuoleman kautta lahjoittanut meille sen täydellisyyden, jota meillä itsellämme ei ole. Juuri tätä tarkoittaa Johannes, joka sanoi: „Hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet, ja armoa armosta.“ Niin, kaikki olemme saaneet „lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan“, kuten Paavali todistaa. Tämä täydellisyys peittää meidän vaillinaisuutemme.

Mutta täydellisiä emme ole siinä mielessä, että meissä ei enää olisi syntiä ja heikkoutta. Kyllä meillä on sama tunne kuin oli Paavaliakin. Hän sanoo: „Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista.“

Mutta sama apostoli sanoo myöskin: „Kun tulee se, mikä on täydellistä, katoaa se, mikä on vaillinaista.“ Apostoli tarkoittaa taivasta, sitä paikkaa, missä „ei kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta, eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on kadonnut.“ Niin, entinen vaillinaisuus on kadonnut.

60-vuotiaalle me tahtoisimme tänään sanoa: Inhimilliseltä kannalta katsottuna paljon vaillinaisuutta on elämällemme annettu. Mutta kuitenkin kerran kuurot kuulevat ja mykät puhuvat. Kun täällä vaillinaisessa maailmassa ja vaillinaisuuksien keskellä yhden asian tiedätte ja se omistatte, nimittäin: Jeesus on minutkin verellänään lunastanut, syntini ovat sovitetut, niin kerran Karitsan istuimen edessä saamme kaikki yhdessä laulaa kiitosta Jumalan Karitsalle. Saamme kuulla taivaallisia lauluja korkeimman kuorissa.

Niin, kerran tulee se, mikä on täydellistä. Silloin katoaa se, mikä on vaillinaista. Tulee Teillekin, jonka 60-vuotispäivää tänään kodissanne vietämme.

Iivari ja Mimmi Peltomäki hopeahääpäivänään

Oskari Louttu 60-vuotias. Syyskuun 18 p:nä, 60 vuotta täyttäessään, isäntä *Oskari Louttu* emäntineen kutsul vähän sukulaisia, naapureita ja kuuromyökkä yksinkertaiselle kahville. Siinä tilaisuudessa ensin laulettiin hengellisiä lauluja ja sitten Sammaljoen nuori pastori Salminen piti kauniin puheen 60-vuotiaalle Oskarille. Puheen tulkitsijana oli hänen nuori tyttärensä. Hän sai sukulaisilta puoli tusina hopeaisia ruokalusikoita ja Heffata k.m. yhdistykseltä porsiilijien pesukaluston y.m. Seuraavana sunnuntaina he tarjosivat kaikille kuuromyökkäille kahvia leipineen yhdistyksen huoneustossa.

Isäntä Oskari Louttu on syntynyt Messukylässä ja myöhemmin hänen vanhempansa muuttivat Tampereelle. Oskari oli silloin kuorma-ajurina, kunnes hän joutui naimisiin Emma Kuutin kanssa Sammaljoelta. Hän sai vaimonsa perintöosuuden Kuutin talosta. Hän laitatti rakennukset kuntoon.

Onnettomuus Tampereen lentokentällä. Syyskuun 30 p. klo 12.30 aikaan tapahtui Härmälän lentokentällä tapaturma, joka vaati ihmishengen. Leikattaessa erästä 3 metrin korkuista rinnettä, rupesi maa akkia lakoamaan ja peitti allensa työmies *Kaarlo Koskelan*. Hän hautautui vieremän alle, mutta saatiin nopeasti sieltä esiin, kun paikalla oli paljon työväkeä. Hänet vietiin Hatanpään sairaalaan ja eli hän siellä jonkin aikaa, mutta oli loukkaantunut niin pahoin, että klo 15 aikaan heitti henkensä. Koskela oli varsinaiselta ammatiltaan puuseppä, iältään 42-vuotias ja perheellinen mies.

Jyväskylässä kuoli syysk. 2 p:nä km:n hyvä ystävä ja auttaja suutarimestari *O. V. Kuukkanen* lähes 76-vuotiaana. Hänen kotinsa on ollut avoin km:lle ja hän on ollut aina valmis tukemaan ja neuvomaan heitä. Jyväskylän km:t tunsivat menettäneensä paljon, kun Setä Kuukkanen sai ijäisyyskutsun. Elämänsä ajan oli vainaja harras kristitty, ja siksi lähimmäisen rakkaudenkäsky oli hänelle niin tärkeä. Hänellä oli aikaa ja halua kuunnella lähimmäisten avunpyyntöjä. Kesken kiireisen työnsä tiesin hänen useinkin lähteneen km:n asioille: heille työtä hankkimaan tai heidän etujaan valvomaan. Hän tiesi, kuinka vaikeaa useinkin on km:n elämä, ja hän rakasti heitä. Olihan hän seurannut paljon heidän elämäänsä, sillä hänen lähimpien rakkaattensa joukossa oli sellaisia, joilta joko kokonaan tai osaksi puuttui kuolon kultainen lahja. Useat km:t muistanevat Kuopion koulun käyneen Herman ja Eemil Kuukkasen. Edellinen oli vainajan poika, jälkimmäinen veljeni poika. Nuo nuoret nukkuneet lepäivät Sedän kanssa Kuukkasten sukuhaudassa Jyväskylässä. — Km:n keskuudessa tunnetaan Lahja Kuukkanen, vainajan tytär, sekä pieni Eeva, joka juuri alkaa koulunkäyntiään Kuopiassa. Heihin sekä täti Kuukkaseen, muiden läheisten ohella, koskee kipeästi ero rakkaasta omasta. — Syysk. 11 p:nä oli vainajan hautaus, ja siinä oli mukana runsaasti hänen km-ystävönsä. Yliopp. Aimo Kangas tulkitsti heille viittomakielellä kaiken. Km.-yhdistys ja useat km:t toivat kukkansa haudalle. Heille kaikille jäi kiitollinen, valoisa muisto herttaisesta Kuukkasen sedästä. E:n sisko.

Kuolleita. Lokakuun 23 p:nä kuoli työmiehen vaimo *Greta Marja-aho* Vihdin parantolassa. Vainaja oli Kuopion kuurojenkoulun oppilas ja oli syntynyt v. 1874.

Kuollut. Kuuro *Janne Vilhelm Tuovinen* kuoli sydänhalvaukseen Kuopion Vaajakoskella 10 p:nä lokakuuta 1932. Vainaja oli syntynyt Nilsiässä 17. 6. 1899, ollen siis kuollessaan 33 vuotias. Häntä jäi suremaan kuuleva vaimo ja pieni tyttö. Vainaja oli käynyt Kuopion kuurojenkoulun, ollen nti Asta Schalienin oppilas. Hän oli Osakeyhtiö Briger Hallmaninin palveluksessa maatyömiehenä. Hautaus tapahtui Kuopion hautausmaalla 15 p:nä lokakuuta.

Kuolleita. Viime kesäkuussa kuoli Pöytyällä jalkinehtekijä *Nikolai Lindvall* noin 54 vuoden vanhana. Vainaja on käynyt Turun silloisen viittomakoulun ja pääsi pois koulusta v. 1895. Häntä jäi suremaan hänen vaimonsa o.s. Ojala ja 2 tyttärtä ja 1 poika. Lapset ovat kuulevia ja aikafhmisiä. Vainaja on ollut hyvin lahjakas mies ja on lukenut paljon kirjallisuutta. Hän lähti niin akkia manan majolle.

KIITOS

Turun Kuuromyökkäinyhdistykselle lausun vilpittömimmät ja sydämellisimmät kiitokset minulle Turun ja sen ympäristön kuuromyökkäin esitelmäpäivien aikana annettusta kallisarvoisesta muistolahjasta.

Samalla on minulla mieluinen tehtävä kiittää yhdistyksen jäseniä monivuotisesta hyvästä yhteistyöstä. Jumala siunatkoon työtänne!

Mikkelissä 23 p:nä syyskuuta 1932.

J. K. Palomaa.

KUUROMYKKÄIN JOULU

Maamme kuurojen ja heidän ystävänsä tilattavaksi ilmestyy taas ensi joulukuksi kuurojen oma joululehti „**Kuuromyökkäin Joulu**“. Lehden sisältö on koetettu saada arvokkaaksi, huvittavaksi ja opettavaksi. Lehteen ovat avustuksia lähettäneet pääasiallisesti maamme kuurojenkoulujen opettajat. Lehdessä on myös hyvin runsaasti kuvia kuten ennenkin. Joululehti myydään Suomen Kuuromyökkäinliiton hyväksi, sen toiminnan tukemiseksi.

Kehoitamme maamme kuuroja rupeamaan joululehtemme asiamiehiksi, myymään ja levittämään sitä kaiken kansan luettavaksi. Ryhtykää siis innokkaasti hankkimaan tilaajia joululehdellemme! Tilauslistoja on jo ennen lähetetty ympäri maata. *Tutuille ja rehellisille asiamiehille lähettämme mielellämme suurempiakin joululehtipaketteja*. Epärehelliset älkööt vaivatko itseään. Asiamiehet saavat palkkioksi yhden lehden kymmenestä. Sen lisäksi jaetaan palkkioina parhaille asiamiehille 6 palkintoa erikseen maalla ja kaupungissa asuville. Palkintojen suuruus on 100, 75 ja 50 mk.

Aika on huono. Ihmisillä on vähän rahaa. Ehkä monella ei ole rahaa joululehtien ostamiseen. Mutta yrittäkää kuitenkin. Joululehdellämme on jo paljon vakituisia ostajia, jotka asiamiestemme kautta ovat monena vuonna sitä ostaneet. Kyllä kai he tänäkin vuonna sen ostavat, kun iloinen kuuro myyjä menee heidän kotiinsa sitä myymään.

Lehti painetaan kuurojen kirjapainossa „Surdus“, ja on paino luvannut saada lehden valmiiksi hyvissä ajoin marraskuun kuluessa.

Lehteä tilataan osoitteella „Kuuromyökkäin Joulu“, Helsinki, Johanneksentie 4.

Hinta on 5 markkaa.

TOIMITUS:

Huugo Nyberg Rurik Pitkänen

25-VUOTISJUHLAA

viettä

Kotkan k.m. yhdistys

marraskuun 26 ja 27 päivinä Kotkassa Kotkan Pohjan huoneustossa Kauppamiehenkatu 14 alkaen lauantaina klo 18. — Tervetuloa!

Kotkan k.m. yhdistys.

Taloudenhoitoon tottunut,

Oulun puhekoulun käynyt naishenkilö haluaa palkkaa marrask. tai joulukuun aikana. Tottunut myös käsitöihin.

Palkkatarjoukset lähetettävät osoitteella:

Hilma Lasvlista
Raudaskylä, Angeslevä.